

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almenyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

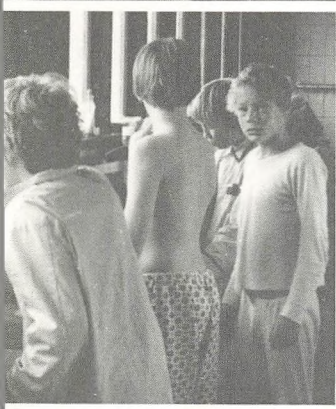
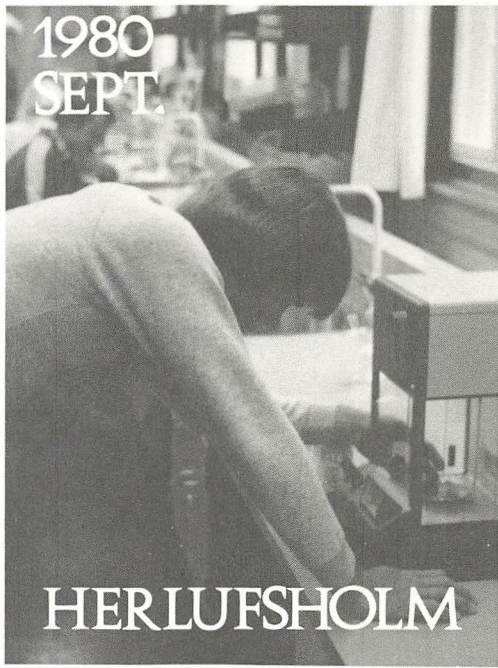
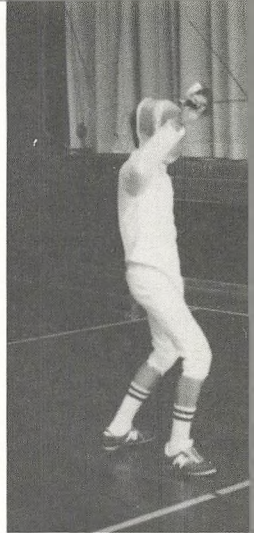
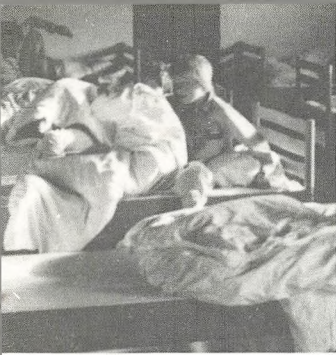
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

1980
SEPT.

HERLUFSHOLM

KONTAKT

SKOLENS KONTOR
8 30-11 30 tlf. 72 60 97
sekr. Eva Bardram
Rektor Gert Olsen, privat 72 07 08
Adm. insp. lektor Normann Jørgensen

SUS 72 0345
Sygeplejerske Fru Normann Jørgensen

ØKONOMI 72 04 83
Frk. Jensen

SOVESALENE
træffes bedst 16.30-17.30

VUEN 72 10 98
Adj. Lars Bardram

SKOLEBYGN. VEST 72 76 13
Lærer Bent Zwergius

SKOLEBYGN. ØST 72 00 20
Gymovl. Tage Aamodt

GODSKONTORET
72 01 01
(henvendelse vedr. økonomi)

LINNESTUEN 72 43 05
Fru Braae (henv. vedr. vedligeh. af tøj)

VARMEMESTER 72 11 84
Hr. Dan Petersen

EGMONTGÅRDEN 72 61 18
Adj. Jens Krogh-Madsen

MUSEET 1 72 32 66
Adj. Niels Ulrichsen (boginspektor)

MUSEET 2 72 04 98
Adj. Gunnar Væрге

LASSENGÅRDEN 72 04 30
Adj. Hans-Jørn Bentzen

Diplene kan normalt ikke træffes på sovesalslærernes telefoner. Besked fra hjemmene til Deres børn vil dog i presserende tilfælde kunne videregives af sovesalslærerne.

SKOLENS ØVRIGE LÆRERE

Vagn Andersen, gymoverl. 80 08 27
H. Wohlfahrt Andersen, studielektor 72 27 48
Hans-Jørn Bentzen, adj. 59 41 18
Poul Bentzen, lærer 78 22 27
A. Bossen, lektor 72 24 51
Lise Casmose, lærer
specialundervisning 72 38 49
Lone Dyrlov-Christensen
gymnasielærer 73 31 27
Bjørn Christensen, adj. 73 84 65
Karen Fanø, adj. 72 61 18
Anna Sophie Hansen,
adj. studievejleder 79 72 10
Hans Hansen, adj. 72 86 31
B. Illum, sløjdlærer 72 90 23
Jan Jensen, lærer 73 46 99
Mogens Jensen, lektor 72 24 71
Per Jensen, adj. 74 68 38
Sv. Krarup-Christensen, adj. 77 41 20

V. Krarup-Hansen, provst
konfirmandundervisning 72 03 78
Ole Vincent Larsen, kunstmaler 72 07 04
Jørgen Lekfeldt, komponist, 47 15 66
Bjarne Levin, lærer 74 74 46
Carsten Levinsen, lektor 72 26 13
Louis Nielsen, adj. 73 54 35
Erik Anker Nielsen, adj. 72 81 08
Jørgen Hvidtfelt Nielsen, adj.
lærerrådsformand, studievejl. 73 06 50
Mads Nielsen, lektor 72 45 33
Tom Nielsen, sognepræst 75 60 91
Mogens Niss, sløjdlærer, 73 17 53
Kristian Olsen, lektor, 72 62 32
Marianne Olsen, adj. 72 62 32
Ole Pedersen, adj. studievejl. 75 66 65
Aja Steffensen, gymnastiklærerinde 80 01 89
Jens Trandum, adj. 72 71 28
Gudrun Aamodt, gymnasieoverlærer 72 00 20

Sept.
1980

HERLUFSHOLM KONTAKT

UDGIVER

HERLUFSHOLM SKOLE. Bladets formål er at styrke forbindelsen mellem skolen og hjemmene, og dets spalter står åbne for læserindlæg som skønnes at være af almen interesse for læserkredsen. Redaktøren vælges af lærerrådet. Kontakt udkommer tre gange i løbet af et skoleår og uddeles gratis til skolens elever og deres hjem.

REDAKTION

Vagn Andersen
Jørgen Hvidtfelt Nielsen
Jens Rosing
Mads Nielsen - redaktør
Poul Bentzen - foto.

ADRESSE

Herlufsholm Skole, 4700 Næstved. Bidrag til næste nummer skal være redaktionen i hænde senest d. 5. dec.

INDHOLD

- 2 Fra Redaktionen
- 3 Skolens elever 1980
- 4 Interview med Herlufsholms Forstander.
- 8 Sport - fritid.
- 9 Hjemmearbejde. Teatertilbud
- 10 Kommentar: Folkeskolens afgangsprøver.
- 11 Set og Sket.
- 12 Kurs Gøteborg.
- 14 Ferie - arbejde eller fritid?
- 16 Herlufsholms lærere 1980
- 20 Folk og fæ.
- 21 Den gamle sovesalslærer fortæller.
- 22 Renæssancemennesker hos os.
- 24 Studievejledning.

Fra Redaktionen.

»Hvad mon han laver nu? - Mon han er faldet til... det er nu også mærkeligt at han ikke skriver. Jamen han kunne da godt ringe!«

Det er svært for forældre at følge med i deres børns skolehverdag, ikke mindst når skolen ligger langt væk, er en kostskole og fylder ens barns tid i 24 timer i døgnet.

På den baggrund forsøger vi at fylde Kontakts spalter så de kan belyse så mange sider af skolens liv som muligt. Det er blandt andet blevet til en billedkollage på forsiden og rundspørge til elever i flere klasser for at få indtryk af hvad der foregår fx. i ferierne.

Pædagogiske problemer er ikke altid lette at gøre interessante for hele vores læserkreds, men de er faktisk ofte særdeles vigtige, både for eleverne og deres forældre: forsøgsundervisning, prøveformer, karakterer osv.

Den gamle redaktør bliver alt for hurtigt alt for gammel, hvis han ikke kan lokke nogle med-redaktører til skrivemaskinen. Derfor optræder nu Den gamle Sovesalslærer Mogens Jensen i rollen som formidler af kostskolehistorier, og Kristian Olsen fortsætter med at af-dække sider af vores fortid i historiske artikler. Dertil kommer den faste kerne af medarbejdere som ikke signerer artikler, men gør et stort arbejde.

Blandt dette nummers artikler er det en særlig plads vi tildeler det første interview der er bragt med Herlufsholms forstander. »Standeren« har været »fredet« i sin embedstids første år, men nu har han imødekommet Kontakt og brugt tid på en grundig samtale om »Herlufsholm« i vid forstand - de brede og store linjer kan man sige. Lad os da slutte af med et par detaljer:

Nogle af de små træk, som er med til at give svar på forældrespørgsmålet: »Hvad mon han laver? - Mon han er faldet til?« En dipel beskrev for nogen tid siden sine indtryk fra tiden da han startede på Herlufsholm:

»Jeg fik et hefte om Herlufsholm Skole, hvori der stod nogle oplysninger om skolen. Men hvordan den ellers var, vidste jeg naturligvis endnu ikke; gennem far og de andre i familien fik jeg at vide at »der fik man kammerater for livet«, »lærte gode manerer«, og desuden kunne jeg dyrke så meget sport, jeg ville.

Efter et første besøg sammen med hele familien med rundvisning ved rektor så jeg ikke mere til skolen før sommerferien desværre var ved at være forbi. Så skulle jeg ned og købe uniform, og igen var hele familien med, det vil sige min storesøster, lillesøster, lillebror,

mor og far. Nå, men uniformen blev købt hos Haagensen, og jeg tror aldrig jeg har fået så meget tøj på en gang, og det mærkeligste af alt syntes jeg var gallasættet; noget lignende havde jeg aldrig haft på, det kradsede og kløede og virkede stort og kraftigt. Nå, men da jeg omsider var færdigekviperet, og fars ellers gode humør var dalet adskillige grader, tog vi hjem igen. Jeg så intet mere til hverken skole eller uniform før første skoledag. Jeg husker tydeligt da jeg skulle installeres. Far og jeg kom ned om formiddagen, og næsten alle nye og deres forældre var kommet, plus en del gamle elever. En ting slog mig straks, og det havde jeg ikke troet: de fleste gamle jeg så, kom hen og gav hånd og sagde goddag. Dette bevirkede at vi nye også begyndte at hilse på hinanden indbyrdes. Da jeg nu var flyttet ind og havde fundet en seng, sagde far farvel og tak og tog hjem. Næste dag startede skolen. Jeg mærkede allerede fra begyndelsen at lærerne var strenge og krævede mere end de lærere, jeg hidtil havde haft. Det gjorde at jeg lavede mine lektier bedre, hvilket medførte at jeg fandt undervisningen mere interessant. Efter skoletid eller i frikvartererne fornøjede de gamle sig med at prøve at smide i Stark eller åen. Dette mener jeg også er temmelig karakteristisk ved skolen, at alle nye lige skal ned med nakken, og til det formål bruges Stark og å-ture. Da klokken omsider blev halv fem, ringede det til lal. Jeg syntes det var mærkeligt at vi skulle sidde stille uden at sige noget i over en time, jeg havde før generelt set kun læst på lektier om morgenen og i frikvartererne. I starten glemte jeg hele tiden at klokken havde ringet. I stedet for at gå til middagsbordet en dag det havde ringet, gik jeg ned og ringede hjem. En tid efter var der pludselig så stille, og jeg fandt pludselig ud af, hvad det var jeg skulle!«

SKOLENS ELEVER 1980

Atter i år har skolen måttet modtage fem nye 1.g'ere, således at klasseantallet i gymnasiet nu er oppe på 15, det største nogensinde i skolens historie. Det pres på faglokaler, som vi allerede sidste år var inde på, er naturligvis i år om muligt forstærket, og mange klasser oplever undervisning i andre lokaler end faglokalen.

Med sidste års tal i parentes kan stigningen iagttages på næsten alle områder. Det samlede elevtal er i år 459 (446), hvoraf kosteleverne udgør 212 (217), mens dageleverne, der nu er i klart overtal, udgør 244 (225), fordelt på 107 drenge (83) og 137 piger (142), en udvikling i kønsfordelingen, der især skyldes de nye 1.g'ere, hvor der er hele 49 drenge (+ 31 kostelever) og kun 37 piger.

De 212 kostelever er fordelt på 83 (78) i gymnasiet og 129 (139) i grundskolen. Her til kommer 3 lærerbørn (4), der i den samlede oversigt hverken figurerer som dag- eller kostelever.

Det har desværre ikke i år været muligt at oprette et hold i russisk, men tilbuddet vil blive fremsat igen til næste års kommende 1.g'ere.

Derimod er det lykkedes at etablere forsøgsundervisning mellem fagene religion og oldtidskundskab. Forsøget går i hovedtræk ud på at de to fag får hver en time om ugen gennem alle tre år mod normalt oldtidskundskab 1 time i 1.g og 2 i 2.g og religion 1 time i 2.g og 2 i 3.g. Hensigten er et nærmere samarbejde de to fag imellem. Forsøgsklassen er 1.sb.

INTERVIEW MED HERLUFSHOLMS FORSTANDER

En samtale med Herlufsholm Forstander starter med en foreløbig aftale ved Fugleskydningen - gæstfrit fulgt op af en invitation til Engelholm en lørdag i september. Her møder vi bogstavelig talt forstanderparret på hjemmebane - og optakten til samtalen bliver en inspirerende rundvisning på godset ved en engageret fagmand. En rigtig kvægbesætning er da et sjældent syn i det sjællandske, og korntørreri og mejetærskere besværges vejrguderne. »Der skal gode nerver til at være landmand - især i høsttiden« siger vores guide med et smil. Men det drejer sig ikke kun om produktion og rentabilitet. Forstanderen og hans frue fortæller om godsets historie og rolle på egnen, og slægtsarvens vidnesbyrd gennem møbler, malerier, sølvtøj og bøger taler og så sit sprog. Ved the-bordet senere i biblioteket føjer der sig flere små træk til: livsstil og vaner danner deres del af helhedsindtrykket.

Embedet - arven efter H.T.

-Hvad laver en Forstander? Jeg kan måske bedst give et indtryk af embedets specielle karakter ved at minde om at det daterer sig tilbage til Herluf Trolles og Birgitte Gøyes grundlæggelse af Herlufsholm. Jeg er beskikket til embedet af Dronningen og skal varetage bestyrelsen af skole og gods i overensstemmelse med stiftelsens fundats og hvad der måtte blive meddelt mig fra Undervisningsministeriet. Og for at fortsætte med den lidt højtidelige, traditionsprægede formulering, det forventes, at jeg med nidkærhed vil bestyre skole og gods til gavn for samme og til opnåelse af stifternes hensigter.

Forstanderen udnævner og afskediger de fornødne funktionærer efter de almindelige regler, og jeg skal hvert år over for Undervisningsministeriet aflægge regnskab om virksomheden i det hele.

-Styrer en Forstander da alene?

Min forgænger Forstander Jermiin plejede at sige at han betragtede sig som »bestyrelsens formand«. Jeg vil nu snarere sige at min funktion og mit ansvar er som hele bestyrelsens. -

Man har bl.a. i Herlovianeren diskuteret om det ikke ville være mere hensigtsmæssigt med en bestyrelse i moderne forstand. Hvordan stiller De Dem til det?

Jeg mener at når systemet har kunnet fungere uden væsentlig begrundet kritik siden 1565, så er der ingen grund til at lave det om. Mulighederne for at realisere Herluf Trolles tanker er, tror jeg, størst, når ansvaret hviler hos én. En bestyrelse derimod deler sig ofte i interessegrupper, hvis indsats kan sigte mod at hævde sig indbyrdes, mod

at få deres specielle synspunkter igennem. Forstanderens styringsopgaver har heller ingen forældre ønsket at deltage i. Når kostelevers forældre sender deres børn på Herlufsholm, er det med en bevidsthed om at de også overlader os et ansvar.

De udadvendte opgaver en Forstander har med at skabe og vedligeholde kontakter hører naturligvis også med i billedet, og her vil jeg gerne understrege den støtte jeg og skolen som helhed har i de gamle elever loyalitet. Kontakten med jubilarerne er en af de virkelig positive sider af pligterne.

Samarbejde og kontakt

Når De skal fungere i et så udpræget pyramidesystem, hvordan opfatter De da Deres samarbejdsrelationer?

Det økonomiske og pædagogiske er jo kun til at skille i teorien, og det er derfor nødvendigt at have kendskab til begge dele.

Direktøren har den øverste ledelse af stiftelsens daglige virksomhed og administration, bortset fra de områder vedrørende elever og undervisning, som varetages af rektor. Rektor skal lede skolen med ærbødig hensyntagen til de høje idealer, der har fundet udtryk i Herluf Trolles fundsats. Han er over for mig ansvarlig for den øverste ledelse af skolen og har selv det fulde ansvar for skolens pædagogiske ledelse i overensstemmelse med Undervisningsministeriets bestemmelser. Han skal bl.a. vejlede og tilrettevise skolens elever og har de særlige forpligtelser over for kostelever, som naturligt følger af skolens virke for disse elevers opdragelse og udvikling.

Hvilken støtte har De haft i Deres tidlige virke?

Mine personlige erfaringer som jurist og administrator er naturligvis yderst nyttige i arbejdet, mens skoleforhold og pædagogik ikke tidligere »har været mit bord«. Så meget desto vigtigere er for mig den åbenhed hvormed rektor - eller Heis, for at holde os til god gammel navneskik - holder mig underrettet.

Hvordan former Deres kontakt med elever og forældre sig?

Her er der ikke tale om nogen formaliseret kontakt. Forbindelsen bygger oftest på min hyppige færden på skolen, som jeg lægger

stor vægt på. Også ved fester får jeg god personlig kontakt. Så selv om jeg ikke har træffetid, så skal alle vide at Forstanderen er »tilgængelig«. Det rigtige vil være at jeg som den øverste ansvarlige ikke bliver mere fjern end at jeg - hvis det skulle være nødvendigt - kunne fungere som en slags ombudsmand.

Hvordan er Deres samarbejde med gamle herlovianere?

Det er et billede med særdeles mange positive træk. Jeg må nok indskyde at Forstanderen ikke pr. definition behøver at være nogen super-gammel-herlovianer. Men det er en styrke at kende og evt. tilhøre denne kreds. Opbakningen fra gamle elever mærker jeg meget varmt fra jubilarsbesøgene. Og fra Herlovianersamfundet vil man gerne forbeholde sig retten til at oplade sin røst, rådgive, debattere og vurdere - Men man forventer ikke at blive inddraget i beslutningsprocessen.

Man må i øvrigt ofte revidere billedet af den gamle dipel som ultrakonservativ. Det gælder måske i følelsesreaktioner på ændring af traditioner, men ikke når det kommer til skolens sigte og pædagogik; både forældre og gamle elever ser gerne at skolen udvikler sig og følger med i udviklingen. Det er hverken i tidens el gamle elevers ånd at være »statisk«.

Endelig må man ikke glemme den kontante offervilje, gamle elever har vist i tidens løb. Mange har deltaget, og vi nyder godt af mange fonds, ikke mindst Lassenfonden og Herlufsholmfonden, men egentlig var det nok Sonne, der først »i amerikansk stil« viste denne gode retning.

Kostskole - dagskole

Herlufsholm er også en dagskole.....

Ja, og jeg har altid fastholdt, at enhver elev der tages ind på skolen er herlovianer. Åbningen af skolen var et af tegnene på at skolen følger med i udviklingen, og jeg har forstået at vi fra oplandet modtager endog særdeles gode elever. At piger dermed kom ind i skolebilledet, var i sig selv en gevinst. Omvendt kan man vel sige at Herlufsholm også har dækket et behov i lokalsamfundet, og specielt i en spidsbelastningsperiode for Storstrøms-amt.

Kan vi fungere som skolemiljø både for kost- og dagelever?

Man må være realistisk over for denne problematik: for lærere og øvrigt personale er det et meget krævende arbejde at løse de specielle opgaver i kostskolens hverdag. Der er her tale om en ekstra indsats ved siden af den almindelige skole. Man må dertil huske at jo større gruppen af dagelever bliver, jo vanskeligere bliver det at integrere den i den størrelse vi har kendt som »Herlufsholm«. Vi har da også sat det som et mål, at dagelevtallet ikke må blive over 75 pr. årgang.

I denne sammenhæng vil jeg gerne pege på oprettelsen af elevrådet; jeg ser dets vigtigste opgave i en styrkelse af tillidsforholdet og dermed samarbejdet blandt elever, lærere og skolens ledelse, og i en medvirken til løsningen af problemer i det daglige arbejde.

»Vi skal ikke blive store«

Er Herlufsholm da ved at få »vokseværk«?

Der er i hvert fald problemer i den sammenhæng, vi må være opmærksomme på. Nogle vil med glosen måske også tænke på sovesalenes størrelse. Fx. i de gamle rammer på skolebygningen er vi oppe på meget store enheder. Også her vil jeg henvise til, at vi i disse år har mærket et pres fra nye elever og dermed en glædelig tillid til skolen. Og vi har været imødekommende. Men det er bestemt ikke min ambition, at vi skal tage flere elever ind for at blive store. *Har De dermed taget afstand fra et pige-kollegium?*

Nej, den gamle drøm - og det er det både for mange forældre og dermed for mig - lever stadig. Desværre har investeringer i moderniseringer i Klosterbygningen gjort at realisationen af en pigekostafdeling er udskudt.

....hvor længe?

Lad os sige: Ikke så forfærdelig mange år.

Omybygning og fredning.

Hvilke konkrete opgaver har ellers særlig optaget Deres første år som Forstander?

Dels er vi gået i gang med en ombygning af Klosterbygningen. Der forelå krav fra miljø-

myndighederne, arbejdstilsynet og brandvæsen, og projektet omfatter i store træk modernisering af køkken, vaskeri, personale- og toiletforhold. Der er også tale om udvidelse af lille spisesal og om en flytning af trappen op til fest- og spisesale. Derimod holder vi hånden over den gamle festsal og forstanderlejligheden. Selv om vi fik afslag på en ansøgning om statstilskud til disse store udgifter, så er jeg da glad for at kunne fastslå at dette byggeri ikke kommer til at påvirke kontingentet. Specielt Lassenfondens hjælp os igennem disse problemer.

Der har også været fredningsproblemer inde i billedet?

Ja, og det drejer sig ikke kun om Klosterbygningen, men også om forhandlinger vedrørende Skolebygningen, Museet og udhusede bag rektorboligen. Det særlige Bygningssyn havde ønsket disse bygninger fredet, og alle fredninger er nu i klasse A, hvilket ville indebære at den mindste håndværkerindsats også indvendig i disse bygninger

BLÅ BOG

Wolff-Sneedorff Aage hofjægermester, kammerherre, f. 3/1 1921 i Snese; søn af hofjægermester, godsejer Knud Wolff-Sneedorff og hustru Marie Louise f. Lassen; gift 24/4 1958 m. Bente W.S. f. 18/3 1925 på Birkelse, datter af godsejer, kammerherre, hofjægermester Ove Skeel og hustru Ingeborg f. Wedell-Wedellsborg.

Student (Herlufsholm) 1939, cand. jur. 1945, aspirant i udenrigsmin. s. å., sekretær 1947, attaché i Mexico 1950, sekretær i udenrigsmin. 1951, legationssekr. i Rio de Janeiro 1952, uden for nummer i udenrigsmin. 1956; ejer af Engelholm 1956-73, forpagter fra 1973; afsked fra udenrigsmin. 1958.

Medl. af tilsynsrådet for Sparekassen for Vordingborg, Præstø og Omegn 1958; hofjægermester 1965; medl. af tilsynsrådet for Sparekassen Sjælland 1968, for Sparekassen København-Sjælland 1969; medl. af egns-tilsynsrådet i SDS egnessparekasse; medl. af administrationsudvalget for Gavnbø og Strandegård godser 1977; forstander for Herlufsholm skole og gods 1979; form. for bestyrelsen i SDS's Sydsjællandske afd. kammerherre 1979.

Medl. af bestyrelsen for velgørende fonds.

Udenl. orden: Br.S.K.4

Adresse: Engelholm 4733 Tappernøje

skulle godkendes af fredningsmyndighederne. Vi måtte naturligvis argumentere for at vi ønskede at bevare og værne om disse bygninger, men også at bruge dem til kostskole; og vi nåede det tilfredsstillende resultat af forhandlingerne, at restriktionerne blev indskrænket til en speciel markering af, hvilke rum bygningsmyndighederne fandt særlig bevarelsesværdige, mens vi har tilladelse til uden deres indblanding at udføre bygningsarbejder i øvrigt. Nogle af de særlige lokaler der blev udpeget var museet, Luene, det gamle undervisningslokale som nu er fysisk bibliotek.

Endelig har vi nu afsluttet forhandlinger med amtet som har stået på siden Maj 79. Der er indgået en aftale, hvorefter amtet hvert år henviser to klasser - svarende til 50 elever - pr. årgang. Samtidig har Herlufsholm på sin side forpligtet sig til at optage op til 75 elever pr. årgang - svarende til 3 klasser. Forhandlingerne har også drejet sig om regulering af skolepengene, som fremover vil blive beregnet på et sikrere grundlag. Aftalen er uopsigelig indtil 1 august 1988.

Der har været skarpe politiske vinde at mærke for andre private skoler, vil De vove en vejrprofeti?

Jeg må som før sagt glæde mig over god søgning til skolen. Og det er jo den væsentligste forudsætning for at Herlufsholm kan fortsætte som privatskole; at vi har noget at tilbyde, som forældrene er villige til at betale det dyre kontingent for p.t. 26.400 kr. Jeg er optimist. Og politisk har jeg ikke mærket nogen modvind. Både i amtet og i ministeriet møder vi stor imødekommenhed.

En herlovianers udrustning.

Vi har hidtil mest talt om rammer og former. Men Herlufsholm er vel også en idé? Og Forstanderen står vel for nogle holdninger.

Ja, jeg opfatter det som min pligt at søge at holde skolen på højde med tidens krav og samtidig værne om det bedste af det nedarvede: Gudsfrygt og fædrelandssind skal gerne kendetegne Herlufsholm.

Hvor er da vores skjulte Birgitte-arv blevet af? Jeg opfatter Birgitte som en selvstændig og handledygtig kvinde, der -

trods sit køn - fik skabt respekt om hendes og Herlufs plan. Tror De ikke vi opdrager for mange han-herlovianere i kostskolens mandssamfund? med for lidt respekt for det andet køn.

Jeg må jo tilstå, at jeg måske ikke som gammelherlovianer er den rette dommer. Både piger i gymnasiet og flere kvindelige lærere er dog med til at bryde mandsdominansen. Hvis man tænker på at tvinge drengene til at være mere selvhjulpne med rengøring, selvbetjening i spisesal og madlavning, så var det måske nyttigt. Men rent praktisk vil det være meget svært at realisere.

Opfatter De uniformen som en del af Herlufsholm væsen?

Ja, det gør jeg i den forstand, at den kan tjene til at skabe lighed i det ydre. Den skal bruges til at fri eleverne fra tåbelig konkurrence om tøj som statussymbol. Og så er den pæn efter min smag, og rimeligt praktisk - så jeg vil gerne holde på uniformen. Disse praktiske forhold i kostskolens liv er jo vigtige, fordi de er en del af det hjem diploene har her, her skal vi skabe de bedste mulige opdragelsesmæssige og uddannelsesmæssige betingelser.

Kan vi gøre noget for at udvikle elevernes respekt for penge og materielle værdier?

Vi bør da prøve. Forældre bør respektere vort ønske om ikke at sende deres børn flere penge end skolen anbefaler. Men vigtigere er måske at give specielt de ældste elever så stort et ansvar og så stor selvstændighed at de føler det som en udfordring. Det gælder såmænd ikke bare i pengesager.

Tænker De også på flid og arbejdsindsats. Kostelever dyrker undertiden en myte om dovenskabens elegance!

Myten har jeg ikke truffet på. Men det nære kammeratskab kan uden tvivl friste svage sjæle til at hygge tiden bort!

Er der personlighedstræk De selv har fundet var typiske produkter af kostskolelivet og måske væsentlige for tilpasning i samfundet senere?

Stærkest står i min bevidsthed kammeratskabet. Det har en vældig personlig betydning - men måske er det ikke egentlig befordrende for samfundssind. Det kan i hvert

fald føre til klikedannelse. Til gengæld tror jeg, at den praktiske tolerance, som fællesskabet udvikler, får betydning; mange steder vil man senere i livet være nødt til at indordne sig i en helhed. Det er ikke en alt for almindelig egenskab hos mennesker i dag, men hvis man kan lære den i sin skoletid, og parre den med den selvstændighed, som kostskolen også udvikler - så er man helt godt udrustet.

Vi slutter samtalen, idet en byge fejrer over høstfolkene i den sene eftermiddag. Ja, der skal gode nerver til..... og vi er afhængige af vejret. Men så fanger øret igen den karakteristiske brummen af korntrørringslægget. En trøstende tanke - også når bygerne fejrer over Herlufsholm: vi kan selv gøre en indsats for at bjærge det der gror.

SPORT - FRITID

Nu da tiden til indendørs aktiviteter nærmer sig vil vi gerne fortælle lidt om de muligheder eleverne har for at udfolde sig sportsligt.

De forskellige aktiviteter ledes af lærere fra skolen, der selv har været eller stadig er aktive indenfor denne sportsgren.

I løbet af vinteren vil der blive spillet håndbold i Herlufsholm hallen hver torsdag fra kl. 14 - 15. Håndbolden vil blive ledet af Jørgen Hvidtfeldt Nielsen der også har været håndboldleder de foregående år.

Der vil også blive spillet volley-ball igen i år. Leder er Lars Bardram. Tidspunktet for træningen er endnu ikke fastlagt da der skal afholdes et par atletikstævner før man kan gå igang med at træne. Træningen vil foregå i Helen-hallen.

Karate fortsætter også i år under Gunner Væрге's ledelse. Der er dog sket en lille ændring. Træningen, der foregår i Galen, er blevet rykket fra kl. 18.30 til kl. 14.00.

Fægtningen, der foregår i Galen tirsdag og torsdag fra kl. 18.30 ledes af major Engsbjerg, tidligere danmarksmester i flere discipliner, og nu anset som Danmarks bedste fægteinstruktør. Fægtetræningen er delt op i 2 hold, begyndere og øvede. Begynderne starter kl. 18.30 og kl. 19.30 kommer de øvede til.

Der vil også blive spillet bordtennis igen i år under ledelse af Anker Nielsen, der selv har spillet i klub. Der vil blive spillet bordtennis hver torsdag i Helen-hallen og ligesom i fægtning er træningen delt op i to hold. Yngre hold fra kl. 19.30 til 20.30 og andre hold fra kl. 20.30 til 21.30.

En af de mest populære sportsgrene er styrkeløftning. Dette startede sidste skoleår under Hans Jørn Bentzens ledelse. Han vil ikke tage sig af træningen da han mener at de der gik til styrketræning sidste år har den fornødne kendskab til teknikken således at de kan træne for dem selv og instruere nyankomne. Hans J. Bentzen vil sikkert starte et Basket-ball hold igen i år, men vi ved endnu ikke noget om hvornår det bliver.

Dermed har Hans Jørn Bentzen tænkt sig at starte redskabsgymnastik her på skolen. Han kunne tænke sig at få fat i en gruppe yngre elever, der havde interesse i redskabsgymnastik. Redskabsgymnastik er jo desværre ikke noget man kan nå at lære på et skole år og H.J. Bentzen ville jo også gerne kunne følge et hold udvikle sig.

Fodbold: Onsdag d. 3/9-80 spillede Herlufsholm mod Kildemarksskolen i Ekstra Bladets turneringen, vi tabte 0-3 og blev dermed slået ud af turneringen, efter kun at have spillet en kamp. Torsdag d. 4/9-80 spillede Herlufsholms A og B gymnasiehold. A-holdet spillede imod Næstved Gymnasium, Herlufsholm tabte 0-4. B-holdet spillede imod Næstved Gymnasiums B-hold og tabte 1-2.

Grundskoleholdet skulle onsdag d. 10/9-80 have spillet med i en turnering på Næstved stadion men denne blev aflyst. Kostskoleturneringen starter d. 18/9.

Atletik: Der skulle d. 9/9 have været afholdt et atletikstævne mod Sorø, men p.g.a. et kraftigt regnvejr blev det aflyst.

D. 7/9 afholdes der regionsstævne på Næstved stadion hvor vi deltager

D. 17/9 afholdes der regionsstævne på Næstved stadion hvor vi deltager med 3 hold. Ældre og yngre hold, drenge og 1 pigehold.

Der vil igen i år være mulighed for at gå til frisløjd. Det bliver igen Hr. Illum der står for opsynet af frisløjd, der vil foregå i værkstedet bag Mygningen.

HVORDAN KOORDINERES HJEMMEARBEJDE?

Eksamenskolen kritiseres bl.a. for faglig opsplitning og manglende kontakt mellem fagområderne og faglærerne.

Blandt andet dette kan medføre for ringe koordination af en classes hjemmearbejde: Specielt større skriftlige arbejder i flere fag kan falde sammen, eller en faglærer kan ud fra de bedste motiver overbebyrde en klasse så det går ud over indsatsen i resten af fagene.

Kun bestemte fag har skriftlige discipliner og skriftlige eksamen, og i disse fag (fx. dansk, matematik, fysik og »sprogliche« sprogfag) **skal** et vist nærmere defineret arbejde udføres skriftligt. Til gengæld må andre fag ikke uden videre give skriftligt hjemmearbejde for. Man kan dog få dispensation fra reglen, og der kan tænkes et samarbejde mellem historie og fx. dansk så større historieopgaver også fungerer som træning i skriftlig fremstilling og dermed den obligatoriske danskundervisning.

Filosofien er naturligvis at da skriftlig arbejde er en tidkrævende arbejdsform med en vis disciplinerende effekt, må den ses i relation til en elevs og en classes arbejdsindsats som helhed.

Andre faktorer kan spille en rolle i en classes arbejds mønster:

Der kræves således rimelige tidsfrister til en forsvarlig løsning af større skriftlige opgaver. engagement i pædagogiske projekter som skolekomedie, skolerejser og sportsarrangementer kan være gyldige »undskyldninger«.

Elevrådet tog dette problem op i sidste skoleår og gennemførte en rundspørgeundersøgelse i klasserne. Det førte bl.a. til en diskussion om hvordan man kan sammenligne byrden af en række fags større skriftlige opgaver: er biologirapporter mere krævende end blaver (blæk-opgaver i matematik) eller tyske kommenteringsopgaver.

Rektor hjalp i den forbindelse elevrådet med at opstille kriterier ud fra de normer undervisningsvejledningen rummer samt de »rettebrøker« der ligger til grund for beregningen af lærerlønninger.

Resultatet blev i første omgang en vis bevidstgørelse af de implicerede lærere (elever med skoen på kunne i hvert fald føle at den trykkede, men ikke altid hvor). Man vil så fra dette skoleårs begyndelse forebygge problemet ved at lade hver klasse bruge forsømmelsesprotokollen som koordinationsredskab: klassen aftaler med sine lærere hvornår der skal afleveres større opgaver, og disse datoer indføres et halvt år frem. Hermed skulle man kunne gardere sig mod kollisioner og uheldig spidsbelastning.

Teatertilbud

På grund af velvillig kommunal støtte tilbydes der atter i år fra den lokale teaterforening mulighed for at komme i teater til stærkt nedsatte priser. Hvor løssalgspriserne er henholdsvis kr. 59,-, 46,- 34,- og 27,- er de for unge under uddannelse henholdsvis kr. 25,-, 20,-, 15,- og 10,-.

Hvor ordningen sidste år kun gjaldt en bestemt serie (en serie består af 3 stykker),

gælder det i år hele repertoiret, der spænder fra klassikere som Strindberg og Kjeld Abell over mere specielle forestillinger som opera og music hall til moderne gruppeteater som Jomfru Ane Teatret og Banden.

Ønsker man ikke at tegne sig for en serie, kan man til de enkelte forestillinger i den udstrækning, der er resterende billetter, købe billetter til de to billigste priskategorier for henholdsvis kr. 17,- samt 13.50 (halvdelen af løssalgsprisen).

Folkeskolens afgangsprøve efter 9. klasse

Vagn Andersen

Tid: Marts måned. Sted: Forstanderens lejlighed. Anledning: 9. klasses komediebal, hvor forældre til disciple i Folkeskoleafdelingens afgangsklasser samtidig har lejlighed til med lærerne at diskutere det såre vigtige og aktuelle spørgsmål ang. evt. oprykning i gymnasiet.

Balancerende med pindemadder og rødvinsglas lykkes det omsider én moder at få kontakt. »Åh, men De er jo Haralds matematiklærer. Hvordan går det? Hvad mener De om hans chancer? Ja, De ved jo, han vil så gerne i gymnasiet, og jeg kan da godt fortælle Dem, at han er så glad for at være her, og han er specielt glad for Dem!«

Læreren: »Tja, jo, hvis jeg skal være helt ærlig, så bliver jeg nok nødt til at sige, at efter min mening er Harald ikke matematiker. Hans standpunkt i faget er jo ikke, hm, skal vi sige helt overbevisende, og jeg tror, han vil få meget svært ved at klare fagkravene i matematisk gymnasium«. Moderen: »Jamen hvad skal han dog så gøre? Han sprang jo fra i latin for at kunne gøre mere ved matematikken, så sproglig kan han jo ikke blive nu«. Læreren: »Næh, jeg forstår så udmærket problemet, men (og i dette »men« ligger der megen trøstende velvilje og forsøg på leven op til vort gode motto: Alt for kunderne-) altså, men lad os nu se, hvordan det går til eksamen. Der er jo dog lidt tid endnu, og der kan ske meget, og jeg tror, jeg kan love Dem, at vi indstiller ham som »måske egnet«. «.

Moderen går bort, lettere forvirret og måske bekymret, men egentlig uden grund, hvad hun naturligvis ikke kan vide. Der sker nemlig det, at Harald, som har hakket sig igennem 8. og 9. klasserne med sine vakkelvorne 6 og 7-taller til afgangsprøven går hen og får 10 i færdighedsregning og 9 i problemregning, hvorefter det amtslige prøveudvalg på baggrund af den store pointfremgang sætter ham i gymnasiet. Hvordan det så går ham der, ja, det er en helt anden historie, men ovenstående, til dels fiktive, lille beretning berører et problem, som er ved at være en belastning for os i forbindelse med vort tillidsforhold til elever og forældre.

I en diskussion med forældre vedr. deres dreng må vi ofte ud fra vort bedste, mest u-partiske og erfaringsmæssige skøn udtale betænkelighed, pessimisme og advarsel. Vi ønsker naturligvis de bedste og videst mulige uddannelseschancer for vore elever, men i nogle tilfælde byder vores ansvarsbevidsthed os at sige fra, at advare. Og når vi så gang på gang oplever, at vore betænkeligheder og advarsler og vurderinger, i første omgang, var værdiløse, så må vi frygte, at der opstår mistillid hos elever og forældre til vores dømmekraft.

Virkningerne af de meget liberale optagelseskriterier til gymnasiet er det måske vel tidligt at sige noget præcist om, men der synes at være udbredt enighed om, at det faglige niveau er sænket, og at dumpeprocenten er voksende.

Årsagerne er det måske lidt nemmere at overse. Skoleloven giver eleverne på 8. og 9. klassetrin mulighed for at følge til eksempel faget matematik på enten grundkursus eller udvidet kursus.

Der er naturligvis tale om en ret stor faglig niveauforskel. Men når eleverne skal til Folkeskolens afgangsprøve efter 9. klasse, får de uanset niveau de samme opgaver, som naturligt nok er tilpasset det faglige niveau på grundkursus. Det betyder rent lokalt på Herlufsholm, hvor eleverne i 9. kl. naturligt nok stiler mod gymnasiet, at vi underviser klasserne udelt på udvidet kursus-niveau efter de krav, vi ved, gymnasiet stiller, og at eleverne året igennem og til opryknings- og terminsprøve karaktermæssigt vurderes i relation til de relevante krav.

Dette betyder igen, at en 9. kl., som f.eks. til terminsprøven i marts fik det naturlige og rimelige klassegennemsnit på 7,5 til afgangsprøven i maj får 10,4 - eller at vor ven Harald hæver sit beskedne 6-tal til et 9-tal, den første karakter givet af lærere, som kender ham, og på baggrund af relevante faglige krav, den anden karakter givet på i hvert fald, Harald kom i gymnasiet på et spinklere grundlag, end da hans far måske i sin tid prøvede.

SET og SKET

6. klasses sidste skoledag. Klassen slappede af før eksamen (!) sammen med Lise Casmose, som havde inviteret dem på bus-tur til Karrebæksminde. Stor succes og en

værdig afsked for fru Casmose som dermed sagde farvel til almindelig klasseundervisning for i fremtiden helt at hellige sig specialundervisningen.

Juni

14. 6. 7. 8. klasses translokation.

18. Dimission for 10 klasse og årets studenter. Efter højtideligheden i kirken hvor rektor holdt dimissionstalen og overrakte eksamensbeviser var Forstanderen vært ved et glas sherry i Gamle Festsal.

Den traditionelle dimissionsmiddag i Helenhallen havde samlet næsten 100% tilslutning, og de 290 gæster blev som sædvanlig opvartet af kompetent personale fra 2.g. Gæsterne bidrog yderst aktivt til underholdningen idet der ved hvert bord var udnævnt en forældre-bordholder med pligt til at afvikle skåleritualer på behørig vis. Klasserne havde hver for sig digtet på temaet »Kan I huske vores tid på Herlufsholm« og underholdt på skift med korsang, og endelig blev der talt af både elevrepræsentanter og forældreditto.

Rektor uddelte boggaver og andre påskønelser til en række elever, og fremtidsudsigterne ved medlemskab af Herlovianersamfundet blev lokkende afmalet af samfundets nye formand advokat John Richter. Så hvis feststemningen kan videreføres af denne meget ydende årgang til Herlovianersamfundet, så vil man måske få brug for den nye herlovianer-sang som Hans Hansen havde strikket over temaet O alte Burchen-herrlichkeit.....

O neue Mädchenherrlichkeit
O Herluf, wenn du wüsstest
von unsrer neuen, goldnen Zeit.
dann du rotieren müstest
-vor Feude doch-in deinen Grab
denn heute gibt's, was niemals gab:
-ja gamle skikke viger-
PÅ HERLUFSHOLM GÅR DER NU PIGER.

At Herlufsholm Symfoniorkester (Levinsen og Anker Nielsen) satte den musiske prik over i'et nævnes for fuldstændighedens skyld. Og det var en almindelig forhåbning at orkestret holder gejsten vedlige til næste års festligheder.
Og så var der sommerferie.

August.

11. Skoleårets start, nye kostelever installeret på kostafdelingerne, nye dagelever til 1.g. vises rundt.

22. 60-årsjubilarer fejrer deres jubilæum (6 deltagere!!)

23. Årets traditionelle fugleskydning, for en gangs skyld ikke begunstiget af vejrguderne, men alligevel en dag med godt fremmøde af gamle elever; specielt kan nævnes både 20 og 40-års jubilarer.

Ved festen om aftenen var der som sædvanlig i de senere år »åbent hus« med deltagelse af mange gamle diple og stor danse lyst. Flere nye 1.g-ere havde trænet ivrigt med lanciers for at være på højde med situationen.

September

2. Ekstrabladets fodboldturnering: indledende runde på Herlufsholm baner, hvor skolens hold måtte se sig slået af et stærkt hold fra Kildemarksskolen.

4. Fodbold, træningskamp mod Næstved Gymnasium, som vandt.

Vuens samlede mandskab på Tivoli-tur med deres sovesalslærer Lars Bardram.

Hovedskolen deltog i indledende runde i atletikkonkurrencer i amtet og kvalificerede sig til videre deltagelse.

10. 1.g-ryste-sammen fest. Hver klasse bidrog til den fælles underholdning med et nummer (bundne opgaver), derefter hyggede man med dans og beværtning - altsammen arrangeret i Helanhallen.

11. Hovedskolen deltog i amtsmesterskabsstævne i atletik i Nakskov. 4 x 100 m holdet vendte hjem som mestre!

17. Regionsstævne i atletik for gymnasiehold på Næstved gymnasium. Både drenge og piger deltog.

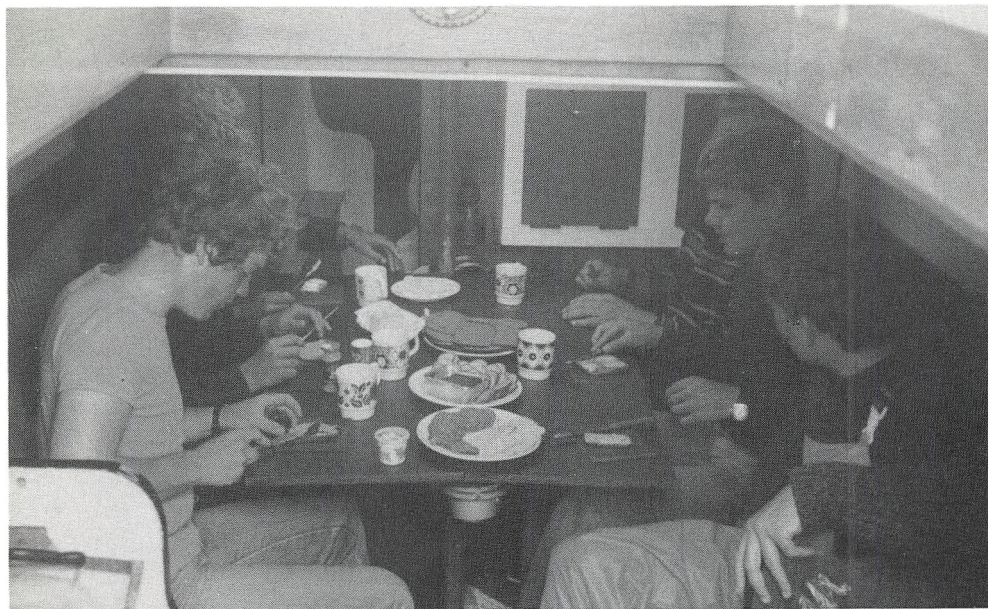
Kurs Gøteborg

Poul Bentzen.

Endnu et kuld på 35 små sømænd er i sommerens løb blevet udklækket ombord på Frisco III. Den efterhånden alt for kendte danske sommer gjorde sit til at opholdet ombord afspejlede sejlerlivet i alle dets afskygninger. Der var storm og der var stille. Der var solskin og rengtunge dage, men kun sjældent hørtes et kny, og det var som oftest når en eller anden følte trang til at fortælle kong Neptun hvad han mente om hans rige.

Da nogle af holdene bestod af garvede søulke fra sidste sommer besluttede vi i fællesskab, at lade en tur gå op til Gøteborg. Det var både de lange stræk til havs der trak, men vel mest ønsket om at sejle i skærgården. Vi havde en meget spændende tur derop, og en enkelt episode herfra fortjener at blive nævnt.

Vi havde under et øjeblik uopmærksomhed fra skipperen fået slæbelinen til jollen rundt om skruesakslen, nu var gode råd dyre. Men som ofte i sådanne situationer træder den ægte helt frem af folket. Med fare for at blive meget våd sprang Sten Christensen i vandet bevæbnet med en skarp kniv. Efter ca. 20 min. og mange anstrengelser fik Sten linen skåret fri, situationen var reddet.

Jeg havde i år koblet turene sammen til en lang tur, således at de enkelte hold afløste hinanden i forskellige havne. Det gav den fordel at der ingen »hjemtur« var, altså lutter nye steder. 5 hold deltes således om strækningen Vordingborg - Gilleleje - plus hele det Sydfynske Øhav de to sidste uger.

Turen sled meget på båden i år, det må indrømmes, men hvad gør det når humøret er uopslideligt. Der er stadig nye horisonter der lokker forude. På gensyn næste sommer.

FERIE

-arbejde eller fritid?

Gymnasieelever arbejder i halvdelen af ferien.

-Siger 2 s.

For nøjagtig et år siden bragte Kontakt et »Portræt« af en af de nye 1.g-klasser. Man fik gennem rundspørger og interviews indtryk af elevernes skolebaggrund, forbrugsvaner, arbejdsindsats og af deres holdninger til en række ting som den ældre generation, kammeratskab osv.

Vi har opstået den samme klasse igen og bedt de nu 17½ år gamle sproglige gymnasiaster om at supplere vores tidligere indtryk på et specielt felt: Hvordan tilbragte I sommerferien i år - og hvilket udbytte fik I? Da eleverne startede i 1.g havde kun 5 nogenlunde regelmæssigt lønnet arbejde, i butik eller lignende. Næsten alle 23 elever i klassen fik faste lomme penge, i snit ca. 125 kr. om måneden eller det samme som kostelever i 1.g får udbetalt gennem sovesalslæreren. Men de færreste vidste egentlig hvad de brugte pengene til! Hvad der kommer let, går let...?

Der går nu 24 elever i klassen, og da alle bortset fra et par kostelever med forældre i udlandet faktisk har samme betingelser for ferie, skelnede vi ikke mellem kønnene og dag- og kostelever. De 22 arbejdede i gennemsnit 28½ dag ud af feriens i alt 65 dage, og den gennemsnitlige arbejdsdag var 7½ time. Dog havde en del lejlighed til at arbejde en del af dagen og holde ferie i resten af tiden. Ferie holdt eleverne på følgende måde:

Rundt i Danmark.

9 af eleverne var i udlandet i ferien, heraf to kostelever på ferie hjemme, en på sprogkursus, mens resten var mere almindelige

turister. En 5-6 stykker har tilbragt ferietid i familier i udlandet eller haft udenlandske gæster, så sprogtræning og international kontakt synes at være en del af udbyttet. En spændende buket ferieaktiviteter omfatter sprogkursus i udlandet, violinkursus, børnelejr, ridelejr og spejderlejr: de omtalte lejre har de unge deltaget i som ledere eller instruktører samtidig med at de selv har haft lejlighed til at more sig med deres hobby.

Godt halvdelen af klassens elever har benyttet ferien til at se Danmark, de fleste sammen med familien i sommerhus, campingvogn eller som gæster hos venner og familie.

27.50 i timen.

Holder vi os til arbejdsindsatsen, er det tydeligt at de unge har søgt og fået lønnet arbejde: 21 elever har tjent penge, og de allerfleste af dem har arbejdet for fremmede nemlig 16. Timelønnen varierer temmelig meget, men i gennemsnit har de 17-årige fået 27,50 kr. i timen.

Hvilke slags arbejde kan man så få hvis man kun er til rådighed i den korte ferieperiode? De typiske jobs er nok ferieafløsning f.eks. på autoværksted, i forretning, som rengøringshjælp på institution. Dertil kommer sæsonforstærkning på campingplads (som »lokumsrenser«!), på cafeteria og restaurant (opvask, afrydning) og i forretninger i sommerlandet (tøj, souvenirs, grønt). Andre igen har passet eller beskæftiget feriebørn og lejrdeletere.

Den lille gruppe altnulig-jobs omfatter arbejde i have, landbrug, reparationer og håndværkerindsats - samt noget så eksotisk som dynamitsprængninger i afrikansk guldmine (til en timeløn af 4,32 kr.).

Alt i alt har den samlede arbejdsindsats resulteret i en gennemsnitlig lønindtægt på 3.832 kr. - og hvad skal pengene så bruges til?

Tjener til klasserejser.

Mange tjener målbevidst penge sammen til specielle formål. 2.g er jo skolerejseåret, og nogle af klassens elever har meldt sig både til en Ruslandstur med russisk-holdet i efterårsferien og til en samlet klassesetur til Rom senere. Hele 10 angiver at tjene penge til rejser. 5 angiver »opsparing« som et formål, og det kan jo være det samme. Ellers er det svært at læse ret meget entydigt angående forbrug: 5 nævner tøj køb og 5 angiver lomme penge som poster der skal dækkes. To elever lader forstå at det er dyrt men dejligt at købe og holde hest, selv om man selv må dække udgifterne (deltvist?). At forbrugerrollen er ved at være en fællesmenneskelig eksistensform i dagens Danmark skinner igennem i denne kommentar: »...men jeg kunne godt have brugt flere timer og dermed flere penge! Ferien var meget kort, men til gengæld så god at den opvejede alt arbejdet. Erfaring: Det er meget dyrt at bo to mennesker i sommerhus og så spise lækkert hver dag«. Klassens elever sluttede af med en vurderende kommentar til den almindelige form for arbejdsferie. Helt klart er de fleste tilfredse med en blanding, og hvis man kan arbejde på deltid og nyde ferielivet i samme tidsrum, synes det at være ideelt. Mens camping og sommerhusophold med familien ikke udløser mange kommentar, så har livet uden for skolen og familien åbenbart gjort indtryk.

Hvad har du fået ud af jobbet?

»...jeg lærte en hel masse. Bl.a. erfarede jeg hvordan alting fungerer på et hospital. Jeg mødte og talte med en masse mennesker og lærte hvorledes »ting« foregår på en arbejdsplads, her tænker jeg på forskellen mellem skolen og jobbet. Desuden synes jeg at jeg blev meget mere selvstændig, fordi der var mange ting jeg havde ansvaret for, det vil sige at jeg hele tiden selv skulle tage beslutninger og at der faktisk var en del mennesker der stolede på at jeg udførte mit arbejde (hente journaler, finde j. frem, hente mad, ordne post, vise patienter vej osv.). Lønnen som piccoline er egentlig alt for lav. Men der er ingen der regner dette job for noget. Man skal hele tiden være til

alles rådighed og det kan godt være stressende«.

En anden har arbejdet på plejehjem: »...jeg var meget tilfreds, bortset fra en ret brokket vovn sygeplejerske. Det var hyggeligt at kunne »være noget« for patienterne, det er der så få der bare har lidt tid til«.

»Tilfreds med arbejdet - ja da! dog var de erfaringer jeg har fra toiletterne (offentlige) ikke altid lige appetitlige«.

Og her er indtryk fra arbejdet i en ridelejr: »Man bliver bare træt af at der faktisk er 13 små mennesker der hele tiden skal fortælle eller spørge om noget. Men alt i alt har det været morsomt at arbejde med og hjælpe dem med at sadle hest op, pudse seletøj, sætte plaster på deres sår, spille fodbold og flette ridepiske«.

»Selvfølgelig var det ikke ligefrem inspirerende at vaske op (på hotel), men jeg lærte en hel del på min egen alder at kende virkelig godt, og lønnen var jeg i hvert fald tilfreds med. Desuden har jeg erfaret det kan betale sig at få en god uddannelse, for jeg har ikke lyst til at vaske op resten af mit liv«.

Visse erfaringer skal åbenbart vindes the hard way, og vi slutter med et ikke alt for rosenrødt sommer»ferie«minde:

»Jeg var meget utilfreds med min arbejdsgever, han var altid i dårligt humør og skældte mig ud for ting som jeg slet ikke havde gjort. Jeg måtte også slæbe tunge kasser så jeg fik ondt i ryggen, han selv kom først når vi var færdige med at åbne og lukke forretningen. Men det må man vel finde sig i hvis man vil tjene nogle penge, han kan jo sagtens få andre, hvis det var«.

HERLUFSHOLM LÆRERE 1980

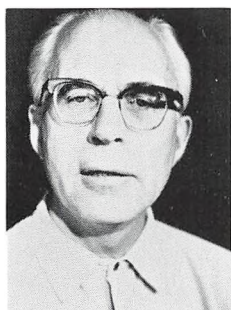
Rektor Gert Olsen
Kemi

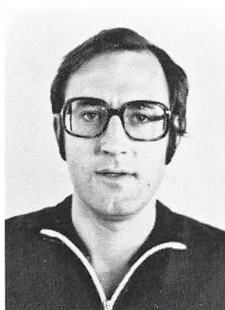
**Sekretær
Eva Bardram**

**Gymovl.
Vagn Andersen**

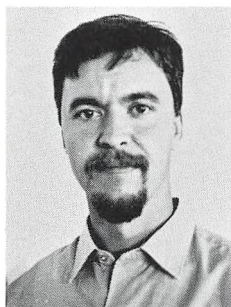
**Lekt.
H. Wohlfahrt
Andersen**
Tysk

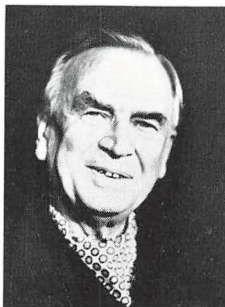
Adj. Lars Bardram
Tysk-Gymnas.

Lærer Poul Bentzen

**Adj. Hans-Jørn
Bentzen**
Matematik-Gymnastik

Lekt. A. Bossen

**Lærer
Lise Casmose**
Specialundervisning.

**Gym. lærer
Lone Dyrlov**

**Adjunkt
Bjørn Christensen**
Matematik - fysik

Adj. Karen Fanø
Engelsk-Fransk

**Cand. phil. Anne
Sophie Hansen**
Dansk - studievej.

Adj. Hans Hansen
Dansk-Historie-Oldtidsk

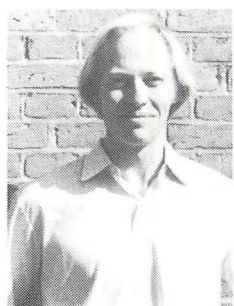
Lærer B. Illum
Sløj

Lærer Jan Jensen

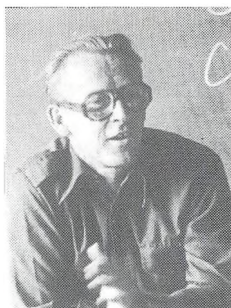
**Lekt.
Mogens Hall Jensen**
Matematik

**Adjunkt
Mogens Hall Jensen**
Matematik - Biologi

Adj. Per Jansen
Matematik-Fysik

**Lekt. Bj. Normann
Jørgensen**
Religion-Latin-Oldtidsk

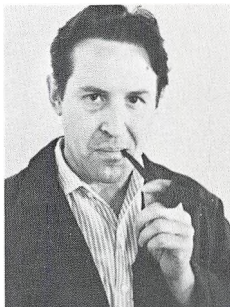
**Adj. Sv. Krarup-
Christensen**
Biologi-Geografi

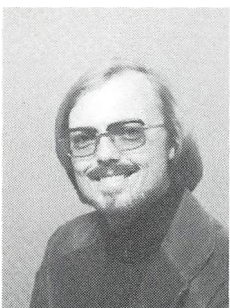
**Provst
V. Krarup-Hansen**
Religion

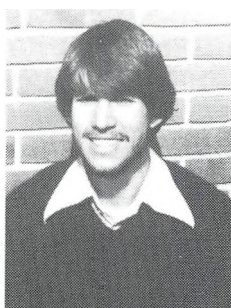
**Adj.
Jens Krogh-Madsen**
Dansk-Engelsk

**Kunstmaler
Vincent Larsen**
Formning

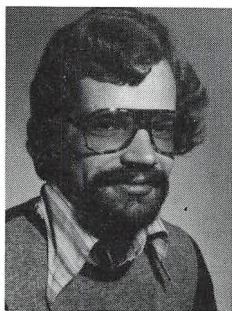
**Komponist
Jørgen Løkfjeldt**
sang

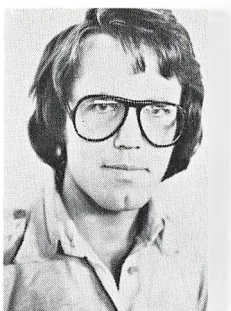
Lærer Bjarne Levin

**Lektor
Carsten Levinson**
Historie

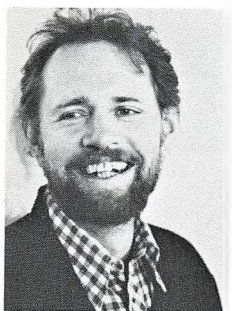
Lærer Løwe
Sløjd

**Adj.
Erik Anker Nielsen**
Engelsk-Fransk

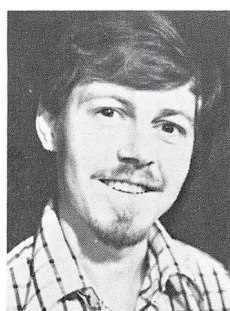
**Adj.
J. Hvidtfelt Nielsen**
Dansk-Historie-Studievejledn

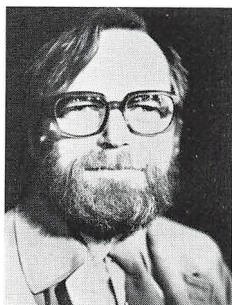
Lekt. Mads Nielsen
Dansk-Engelsk

**Sognepræst
Tom Nielsen**
Religion

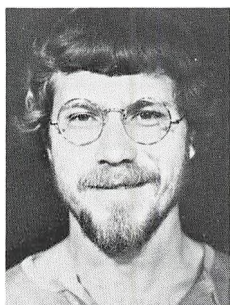
Lærer Mogens Niss
Sløjd

Lektor Kristian Olsen
Fransk-Latin-Oldtidsk

Adj. Marianne Olsen
Fransk Religion

Adj. Ole Pedersen
Biologi - Gymnastik -
Studievejledning

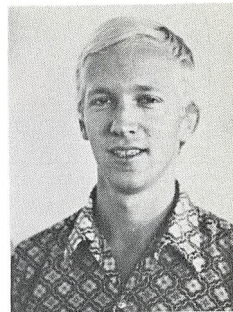
**Gyml.
A. Steffensen**
Gymnastik

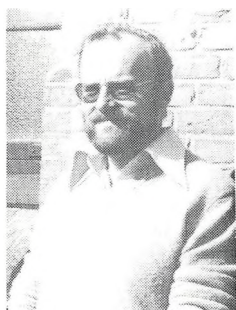
**Adj.
Jens Trandum**
Fysik

**Adj.
Niels Ulrichsen**
Engelsk - Historie -
Oftidsk

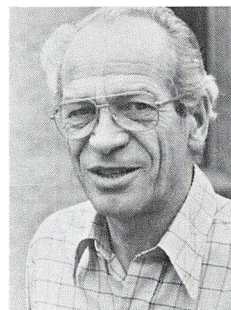
**Adj.
Gunnar Værge**
Engelsk - russisk
dansk

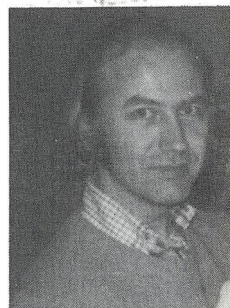
**Lærer
Bent Zwergius**

**Gymovl.
Gudrun Aamodt**

**Gymovl.
Tage Aamodt**

**Cand. scient.
Louis Nielsen**
Fysik - kemi

FOLK og FÆ

Pr. 1. august er cand. scient. Louis Nielsen ansat på Herlufsholm med fagene fysik og astronomi i gymnasiet.

I forbindelse med en stilling som hjælpepræst hos provst Olesen, Tjæreby, er fru Bente Kock flyttet ind i den nyrestaurerede præstegård i Magleby ved Skelskør. Da hun naturligvis har taget sin mand, adjunkt Jørn Bentzen, med sig, er sovesal Lassen-

gården blevet ledig. Stillingen som sovesalslærer er blevet besat med adjunkt Mogens Hald.

Tidligere discipel Anders Jessen er blevet optaget på Atlantic College.

Birthe Jørgensen 1.ga og Søren Færch 1.gx fortsætter efter et års ophold i USA deres studier på Herlufsholm.

Den gamle sovesalslærer fortæller.

Mogens Jensen

Når man har været lærer gennem en lang årrække, har man naturligvis set og hørt meget. Når man yderligere har været sovesalslærer i mange år, er man kommet undervejs med mange ting og har også selv set og hørt en del. Selv de største hemmeligheder siver før eller siden ud, for »når det nu var så morsomt, så fortjener andre også at høre det«, og sovesalslæreren er næsten altid den, der ved mest. Helt naturligt, iøvrigt, da han jo færdes blandt drengene meget mere og på en helt anden måde end de øvrige lærere.

Ca. 500 forskellige drenge har boet kortere eller længere tid på ens sovesal, og nogle af dem husker man jo nok bedre end andre. Ikke altid for det gode, snarere tværtimod. At nævne alle dem, man husker, og måske hvad man husker dem for, ville være uoverkommeligt. Noget af det er måske også bedst tjent med at forblive gemt bagerst i ens hukommelse. Enkelte episoder kan dog være egnede til at trække frem for et større forum, og det vil ske her og (måske) i de følgende numre af Kontakt. Nogen bestemt linie vil der ikke være i det, ej, heller nogen kronologi. Det er blot en række episoder, som jeg har fundet morsomme, pudsige, tankevækkende og måske lærerige. Men der er bestemt ikke nogen morale, der skal drages eller nogen pegefingre, der bliver løftet.

F.eks. var der den med teleslyngen. H. var stærkt tunghør og brugte derfor høreapparater på begge ører. Dengang foregik skriftlige prøver altid på Lal (det nuværende biologikum), hvor der var god plads mellem de skrivende og derfor ikke så store muligheder for at få »hjælp« - hverken visuelt, auditivt eller ved hjælp af snedler. Derfor kunne det da godt nu og da undre en ellers (i sin egen indbildning i hvert fald) årvågen matematiklærer, at den som regel ikke særlig skrappe matematiker H. til prøverne ofte afleverede aldeles fejlfri opgaver, dog til tider med lidt manglende begrundelser. Forklaringen fulgte år efter: Jens var meget dygtig til matematik og gik som regel før tiden. Han strøg så op til sit hummer i museumsbygningen og etablerede en sender med en teleslyngeagtig antenne. Og så dikterede han opgaverne i ro og mag ned til H., der hørte hans stemme klart og tydeligt i høreapparaterne. Viola. Det er det fikseste snyderi, jeg (indtil nu) har været ude for.

Eller den om Klaus, der efter uddeling af ugepenge kundgjorde, at mod betaling af 2 kr. fra hver sprang han ud fra 1. sal. Klaus var en pralhals, som mange gerne så dukket, så lynhurtigt samledes pengene ind. Pralhals eller ej - rask dreng er man - Klaus op i vinduet og ud! Ganske vist brækkede han foden, men han blev 60 kr. rigere.

RENÆSSANCEFOLK HOS OS.

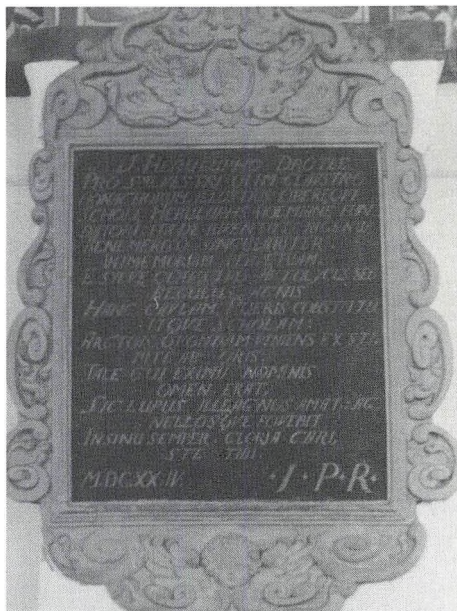
Kristian Olsen

Foto: Poul Bentzen

Herluf Trolle og Birgitte Gøye hører hjemme i den lærde renæssance som den kendes her i Norden, hvor den er nøje sammenkædet med reformationen. Det minde om dem som her skal forsøges analyseret stammer fra tiden et halvt århundrede efter deres død, og lige så enkelt det var at fortælle om og forstå fortællingen om de enfoldige middelaldermennesker i sidste nummer, lige så indviklet bliver det denne gang. Middelalderens latin var gennemgående et jævnt og praktisk brugssprog - men senrenæssansens latin efterligner oldtidssproget og sætter samtidig en ære i kompliceret sirlighed. Omtrent midt i kirkens hovedskib blev i 1624, altså i halvtredsåret for Birgitte Gøyes død, indsat to mindetavler af en sort sten, en over hver af Herlufsholms skolens stiftere, Herluf Trolle i kirkens nordside, Birgitte Gøye i sydsiden - underligt nok, kan man synes, i betragtning af traditionen med at kvinderne sad i nord siden af kirken og mændene i sydsiden. Men i »god-dårlig-side-symbolik« er forklaringerne modstridende og følger forskellige synspunkter, og måske skal man i dette særlige tilfælde gætte på en i tidens ånd tilspidset hyldelse til Birgitte Gøye - noget i hendes indskrift kunne måske tyde på det.

Tavlerne er anbragt af »J.P.R.«, dvs. Johannes Pauli Resenius, Hans Poulsen Resen, Sjællands biskop 1615-38, og sandstensrammerne bærer i topstykket hans bomærke, et lam over tre bølger, Resen, den stærke mand i sin tids kirke og nært knyttet til Christian IV, oversatte som den første Bibelen til dansk fra grundsprogene (1607) og fik dermed megen indflydelse på senere bibeloversættelsers sproglige form. Han interesserede sig stærkt for skolevæsenet, og han har en betydelig del af ansvaret for at latinundervisningen i Danmark i de følgende århundreder blev præget af en formalistisk og ikke en humanistisk tendens. At han

specielt har været opmærksom på Herlufsholm kan måske hænge sammen med at hans søn var skolens rektor i 3 år indtil 1624. Mindetavlerne og den samtidige indstiftelse af fripladser for to »alumni Reseniani« kan have været en slags afskedsgave. Nu selve indskrifterne. Efter en kort præ-

Mindetavle for Herluf Trolle

sentation i prosa af henholdsvis H.T. og B.G. følger en versificeret lovtale - på hver tavle 6 disticha (å l hexameter + 1 pentameter). Prosastykket om Herluf Trolle indeholder hans navn, hvormed senere. Versene (begyndende med indskriftens linie 8) lyder ordret oversat således:

Af Skovkloster grundede han som en Autolykos, men en konge, for lammene / denne fold og for drengene denne skole. / Fordum

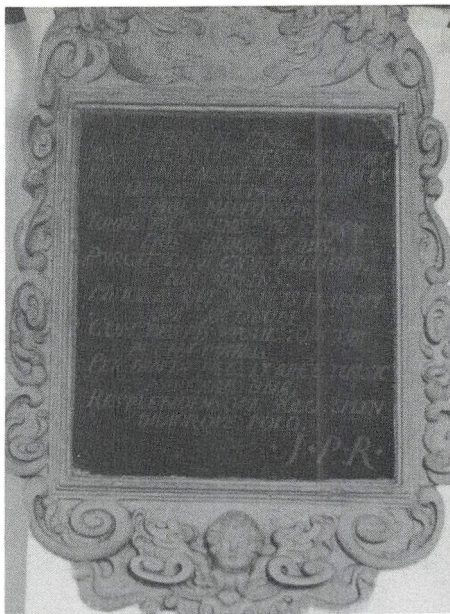
kommende af en slægt fra nordlige egne / elsker denne ulv, for hvem hans fortrinlige navn var et sådant varsel, lammene så højt og vil altid varme de små lam / ved sit bryst. Ære være dig, Kristus.

Autolykos er Odysseus morfader og i oldtidens tradition en tyv. Hans græske navn er talende: *autós* (selv) + *lykos* (ulv) = »meget ulv«, »slem ulv«. For at navnet Herluf skal kunne spille op til dette, fordrejedes det i prosainledningen til »Heruluphus«, hvorved det kommer hen i nærheden af latin (*h*)*er*us (herre) + *l*upus (ulv). Er Autolykos en fåretyv, bygger han naturligt folde til byttet, og det gør hans »navnebroder« Herluf også. Men heldigvis kan Trolle »tydes« som Drotle, »småkonge«, og H.T.s »bytte« er børnene, for hvem skolen er en fold

Når digteren ønskede at få indbygget den pseudo-lærde antitese i H.T.s navn, har det sin forklaring. Familien Trolle skal i en sagnagtig fortid have brugt slægtsnavnet Ulve og ført en ulvesaks i våbenet; det er meget sandsynligt kendskabet til denne tradition der først har sporet digterens fantasi ind på tanken om Autolykos. Endvidere var slægten oprindelig svensk - »en slægt fra nordlige egne« - og forestillingen om det onde ulveelement som noget svensk var nærliggende for en dansker i svenskekrigenes tid. Men heldigvis havde H.T.s fader en dansk moder (Beate Thott) og en dansk kone (Kirsten Skave), og det slemme kom til god blomstring i Danmark, med godser i Skåne og på Sjælland; ulven er også en konge!!

Hertil kommer muligvis et yderligere raffinement: ordet »*regulus*«, som er brugt, betegner på latin bl.a. bidronningen - som man i oldtiden antog for et hankønsvæsen. Her ved henledes læserens opmærksomhed på at drengene i folden/skolen er flittige som bier i deres kube.

Versene om Birgitte Gøye - der i det indledende prosastykke lovprises for sin »sandt mandige« fuldbyrdelse af skolestiftelsen - er ikke mindre kunstfærdige og kunstlede, men her svarer intet til antitesen ulv/konge. Er der så tale om en mere »utvetydig« hyldest til hende? Det er langt fra sikkert. Men måske er der lagt et ganske lille bitte eftertryk på hendes rolle; reelt blev hun jo i højere grad end Herluf Trolle skolens stifter.

Mindetavle for Birgitte Gøye

Digtet til hende begynder med linie 6 på tavlen og lyder som følger:

Du skal være os et berømmeligt tårn, en enestående ædelsten, / Birgitte af Gøye, religionens ven, / som således overgik dine forfædre og selve Jakob / med de tomme skaller, for så vidt som din hånd er fuld, / gennem disse så store bedrifter. Således stråler du fra din borg som en mageløs perle / over jorden og lyser klarere end nordstjernen (eller: og lyser (endnu) klarere på himmelhvælvingen)

Som i den anden indskrift berøres også her slægten som baggrund for individet, her ved omtalen af Gøye-våbenets ibskaller. Ib er en dansk sideform til Jakob; den Jakob der tænkes på er apostlen Jakob den ældere, som har givet navn til en af det middelalderlige Europas mest yndede valfartskirker, Santiago de Compostela i Spanien; herfra hjemførte man som pilgrimstegn de karakteristiske muslingeskaller som er St. Jakobs attribut i den kirkelige kunst, og som går igen i mangfoldige slægtsvåbener, bl.a. Gøernes. Men medens digtet til Herluf Trolle arbejdede med kunstfærdigt pointeret modsætning mellem slægtenes oprin-

delse og slægtens navn, er det her våbenets **tomme** skaller der stilles over for **fylden** i heltindens livsgerning: antitesen er som man ser, her i Birgitte Gøyes tilfælde af en anden natur. Den fylder vel heller ikke helt så meget i digtets tankegang, for hovedmotivet er tårn og ædelsten/perle. Nærmere skal her kun omtales tårnet.

Dette billede er gammeltestamentligt; i Højsangen hedder det om bruden: »din hals (er) som elfenbenstårnet«, og i Salmernes bog: »du (Gud) er min tilflugt, et mægtigt tårn til værn imod fjenden«. Katolicismen har i en af sine kendteste bønner brugt elfenbenstårnet som et hædersnavn til Jomfru Maria, der kaldes »Turrus eburnea«, hvilket giver Resens digt til Birgitte Gøye en uventet bi-

klang af katolsk mystik.

Besyderligt udspekuleret er fordrejningen af B.G.s navn til »PYRGIT TA A GJOJA«, der utvivlsomt skal forklares som genitiv af det græsk-latinske pyrgys (tårn) + græsk ta (h)agia (helligdommene) - altså »tårnets helligdomme« - + a, som repræsenterer adelspartiklen »de« eller »von«, + et par ekstra bogstaver for at få det til at glide, så navnet »Gøye« dog kan genkendes.

Ikke mindst i legen med hovedpersonernes navne røber tidsånden sig. Den lutherske humanisme som havde været Herluf Trolles og Birgitte Gøyes daglige brød er hos Resen løbet op i stok og blevet til en rent filologisk lærdomsleg, hvis drivkraft er filologens løbske fantasi.

STUDIEVEJLEDNING

Studievejledning i gymnasiet har nu fungeret siden 1977, og forskellige aspekter af den, herunder dens baggrund, har været beskrevet i de sidste par års september-numre af kontakt, hvortil henvises.

For nye læsere skal det nævnes, at der dels gives en kollektiv vejledning på 20 timer fordelt over de tre år omkring emner som studie- og notatteknik (1.g), uddannelsesmæssige og økonomiske forhold samt møder med repræsentanter for videregående uddannelser (2. og 3.g), dels gives der individuel vejledning i den udstrækning såvel skolen som den enkelte elev finder det påkrævet. Den individuelle vejledning spænder fra udlevering og videreekspektion af ansøgningsskemaer til Statens uddannelsesstøtte til samtaler af personlig art omkring de problemer, eleverne ønsker at drøfte. Enhver elev kan i studievejlederkontorets åbningstid (hver dag kl. 10.30 - 12.00) komme og drøfte de forhold, der opleves som belastende i forhold til skoleforløbet. De tre studievejledere, Adj. Anna Sophie Hansen, adj. Ole Pedersen og adj. Jørgen Hvidtfelt Nielsen sidder på skift på studievejlederkontoret (vedr. kontortider se nedenfor), men eleverne kan frit komme til den, de af forskellige grunde har mest lyst at tale med. For at forældrene til enhver tid kan få anvist en bestemt studievejleder, hvis der er forhold de ønsker at drøfte, er klasserne blevet fordelt på de enkelte studievejledere således:

Anna Sophie Hansen: **1. sa, 1. my, 2. my, 2. mz, 3. sa**

Ole Pedersen: **1. sb, 1. mz, 2. sb, 3. sb, 3. my**

Jørgen Hvidtfelt Nielsen: **1. mx, 2. sa, 2. mx, 3. mx, 3. mz**

Den kollektive vejledning varetages i år af Ole Pedersen i 1.g, Anna Sophie Hansen i 2.g, og Jørgen Hvidtfelt Nielsen i 3.g.

Kontortid: HVER DAG kl. 10.30-12.00 tlf. 03-72 60 97 Mand./lørd: Ole Pedersen Tirsd.: Jørgen Hvidtfelt Nielsen Onsd.: Jørgen Hvidtfelt Nielsen Torsd.: Ole Pedersen Fred.: Anna Sophie Hansen.

SEPTEMBER		OKTOBER		NOVEMBER		DECEMBER		JANUAR	
M 1	O 1	L 1	BLEBAL	M 1	T 1				
T 2	T 2	S 2		T 2	F 2				
O 3	F 3	M 3		O 3	L 3				
T 4	L 4	T 4		T 4	S 4				
F 5	S 5	O 5		F 5	M 5	TERMINSP.			
L 6	M 6	T 6		L 6	T 6	FORÆLDRE-			
S 7	T 7	F 7		S 7	O 7	MØDE 1.g			
M 8	O 8	L 8		M 8	T 8				
T 9	T 9	S 9		T 9	F 9				
O 10	F 10	M 10	VILDTAFTEN	O 10	L 10				
T 11	L 11	T 11		T 11	S 11				
F 12	S 12	O 12		F 12	M 12				
L 13	M 13	T 13		L 13	T 13				
S 14	T 14	F 14		S 14	O 14			TROLLEDAG	
M 15	O 15	L 15		M 15	T 15				
T 16	T 16	S 16	WEEK-END	T 16	F 16				
O 17	F 17	M 17		O 17	L 17				
T 18	L 18	T 18		T 18	S 18			WEEK-END	
F 19	S 19	O 19		F 19	M 19				
L 20	M 20	T 20		L 20	T 20				
S 21	T 21	F 21		S 21	O 21				
M 22	O 22	L 22	EFTERÅRS- FERIE	M 22	T 22	JULEFERIE			
T 23	T 23	S 23		T 23	F 23				
O 24	F 24	M 24		O 24	L 24				
T 25	L 25	T 25		T 25	S 25				
F 26	S 26	O 26		F 26	M 26				
L 27	M 27	T 27		L 27	T 27				
S 28	T 28	F 28	KOMEDIEBAL	S 28	O 28				
M 29	O 29	L 29		M 29	T 29				
T 30	T 30	S 30	WEEK-END	T 30	F 30				
	F 31			O 31	L 31			WEEK-END	

5. okt. Fodboldkamp mod gamle elever

15. jan. Orientering nye 1.g.ere

12. dec. Juleafslutning - sovesale

10. jan. Forældremøde 2 + 3 g.

24 jan. Forældremøde 7-8 kl.

13. dec. Juleafslutning i kirken.

VED ORDINÆRE REJSEWEEKENDS OG FERIER.

Bustransport: Afg. Herlufsholm ca. 14,15-ank Kbh. Hovedbanen ca. 15,45
Afg. Herlufsholm ca. 14,05-ank. Korsør til forbindelse Fyn-
Jylland.
Afg. Kbh. Hovedbanen 19,30 Afg. Korsør afpasset efter forb. Ny-
borg-Korsør.

Bussernes holdeplads i København igen ved Hovedbanen.

EKSTRA REJSEORLOV

kan tildeles efter skriftlig henvendelse til Rektor senest torsdag i 2. frikvarter. Med skolens weekendordning vil det dog være selvfølgelig at hveranden lørdag, mandag respekteres som fulde arbejdsdage.

I forbindelse med diples hjemrejse til udlandet ved efterårs- og juleferie modtager skolen ofte forespørgsler ang. forlænget ferie. Som hovedregel kan anføres at udlandsdanske kan påregne at få skolefrihed til ud- og hjemrejse, således at diplen vil få den samme ferieperiode i sit hjem som kammerater bosat i Danmark.

OPHOLD PÅ SKOLEN I REJSEWEEKENDS

kan arrangeres hvis en dipel er forhindret i at komme til eget eller andet privat hjem. Skolen anser det dog for det bedste for diplene at få den afveksling rejseweekends kan give, og gør opmærksom på at en dipel i de lange rejseweekends let kan blive uden selskab af jævnaldrende på skolen, ligesom skolen ikke vil kunne etablere specielle beskæftigelsesarrangementer.

BESØG HOS KAMMERATER

Ofte inviteres diple til hinandens hjem, skolen værdsætter i høj grad denne gæstfrihed. Vi beder dog både værtshjemmet og den inviteredes hjem (for så vidt gælder weekends eller ferier) bekræfte arrangementet ved henvendelse til sovesalslæreren.